

Parlamentsdienste
Services du Parlement
Servizi del Parlamento
Servetschs dal parlament

Biblioteca del Parlamento

CH-3003 Berna

T +41 58 322 97 44

doc@parl.admin.ch

parl.ch

Il Parlament svizzer en graficas

Survista, ediziun 2023

[Ulteriurs fatgs ed ulteriuras cifras davart il parlament](#)

Il Parlament svizzer en graficas

Cuntegn

Bilantscha da la 51avla perioda da legislatura (2019–2023)	4
La 51avla perioda da legislatura en in'egliada	4
Utilisaziun dals instruments parlamentars	5
Quota da success da las intervenziuns parlamentaras e da las iniziativas parlamentaras	6
Intervenziuns parlamentaras davart temas da crisis	7
Durada da las debattas	8
Il nov parlament (la 52avla perioda da legislatura, 2023–2027)	9
La 52avla perioda da legislatura en in'egliada	9
Grondezza da las fracziuns parlamentaras	10
Vegliadetgna da las parlamentarias e dals parlamentaris	11
Schlattaina da las parlamentarias e dals parlamentaris	12
Durada d'uffizi	14

Introducziun

Chara lectura e char lectur

Quai è la versiun dal flyer cun commentaris «Il parlament svizzer en graficas – survista, ediziun 2023». Questa versiun fa bilantscha da la 51avla perioda da legislatura (2019–2023) en furma da graficas. Pli-navant dat ella ina survista da la cumposiziun dal nov parlament da la 52avla perioda da legislatura (2023–2027).

Per las persunas che vulan s'infurmar pli detagliadamain, datti il flyer en tudestg [«Das Schweizer Parlament in Grafiken – Vertiefung, Ausgabe 2023»](#). En questa versiun dal flyer vegnan ils process ed ils resultats da la lavur parlamentara durant la 51avla perioda da legislatura analisadas en moda detagliada.

Ultra da quai pudais Vus consultar sin nossa pagina d'internet las statisticas actualisadas sut la rubrica [«fatgs e datas en cifras»](#). Plina-vant respunda noss [«glossari dal parlament»](#) Vossas dumondas davart il funcziunament dal parlament.

Buna lectura!

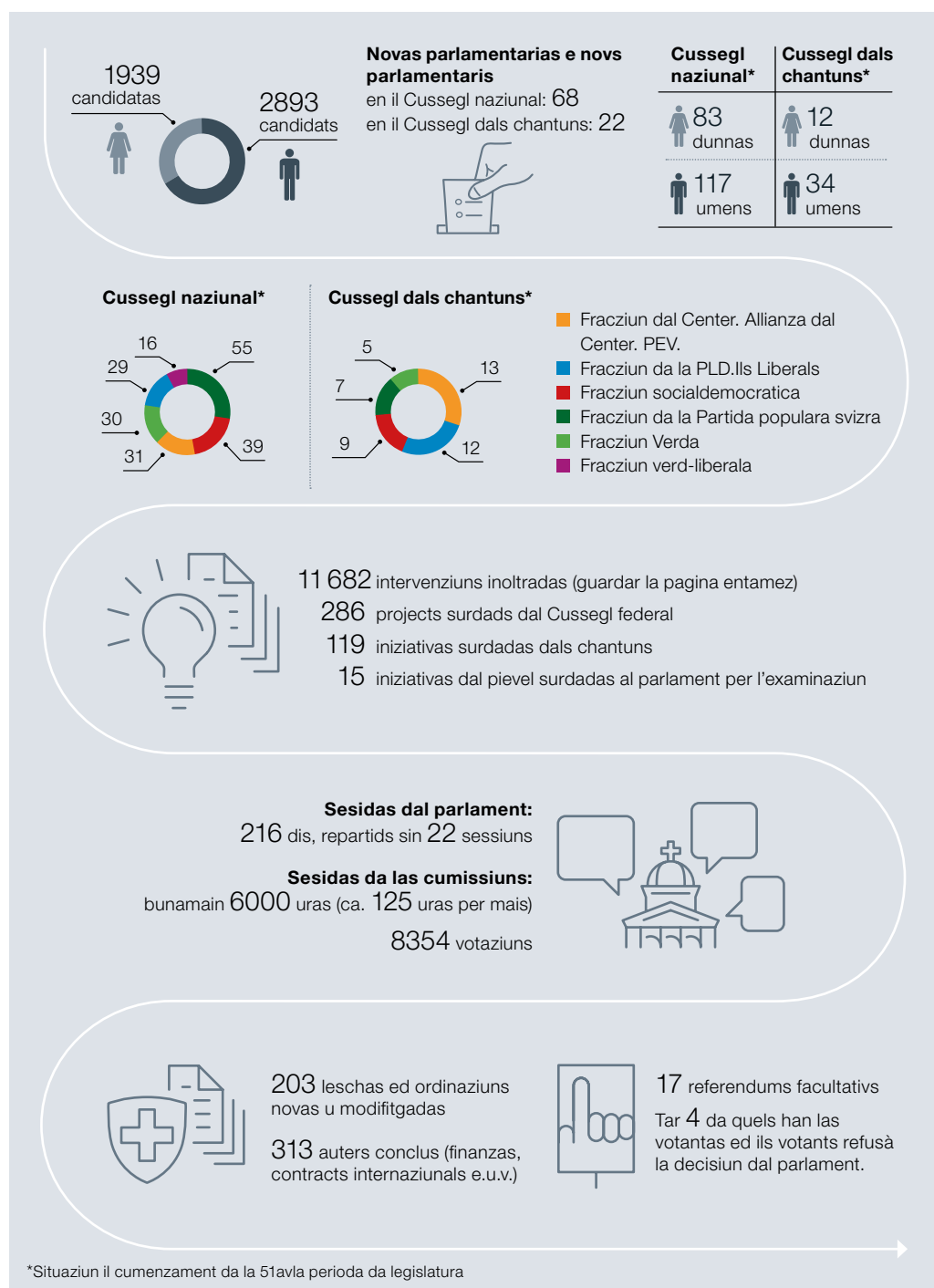
La Biblioteca dal parlament

Funtaunas: Servetschs dal parlament ed Uffizi federal da statistica (candidats, participaziun a las elecziuns, populaziun)

Di da referenza: 6 da december 2023. A partir da questa data è la cumposiziun da las fracziuns stada definitiva.

Bilantscha da la 51avla perioda da legislatura (2019–2023)

La 51avla perioda da legislatura en in'egliada

Savevas Vus che ...

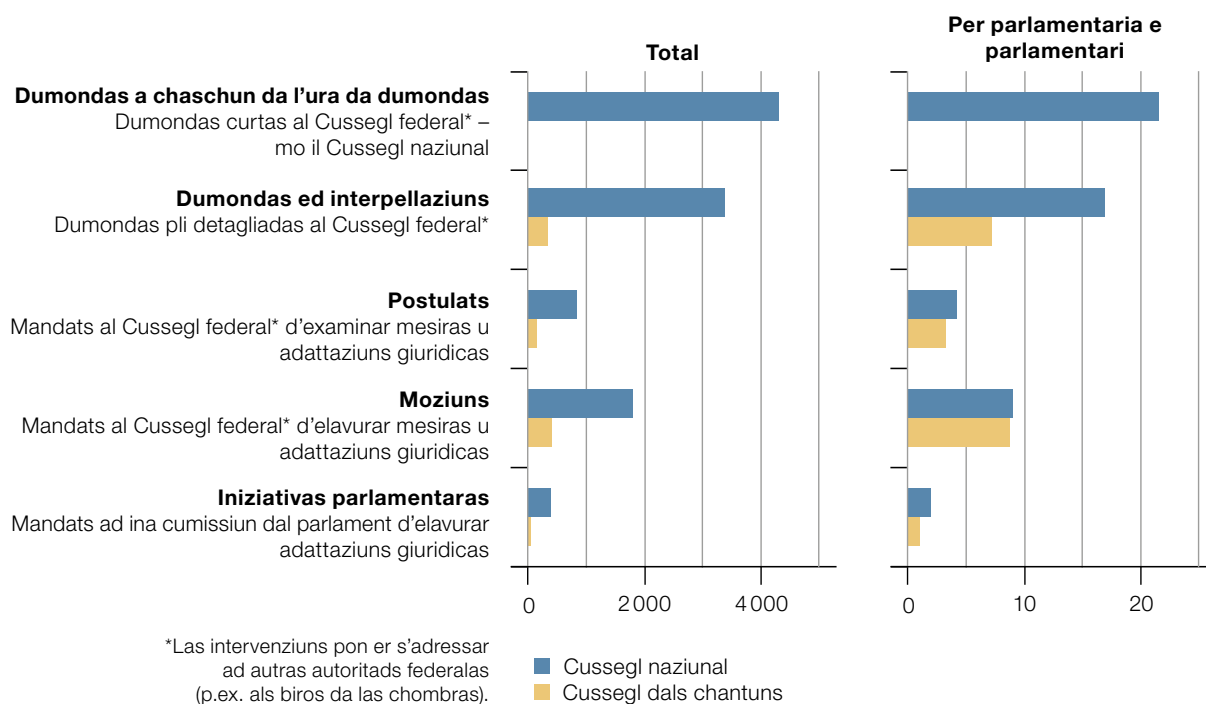
L'incumbensa la pli enconuschenta dal parlament è relaschar leschas. Cun auters plets: Il parlament decretescha disposiziuns che fixeschan reglas da dretg, e quai en ina [lescha federala](#) u en in'ordinaziun da l'Assamblea federala.

Ultra da l'elavuraziun da la legislaziun, ha il parlament [autras incumbensas](#) sco per exempel prender decisiuns da finanzas, approvar contracts internaziunals, validar e suttemetter a la votaziun iniziativas dal pievel e.u.v. Il parlament fa quai tras acts giuridics en furma da [conclus federals](#) u da [conclus federals simpels](#).

Utilisaziun dals instruments parlamentars

Quant savens èn ils instruments parlamentars vegnids utilisads?

(Las intervenziuns e las iniziativas parlamentaras)

Exempel da lectura: En il Cussegl naziunal èn vegnidas inoltradas var 1800 moziuns entaifer quatter onns, en il Cussegl dals chantuns var 400 (grafica a sanestra). Tegnend quint dal fatg ch'il Cussegl naziunal è considerablamain pli grond, pon ins constatar che la differenza tranter las duas chombras dal parlament n'è betg uschè gronda, en media èn vegnidas inoltradas var 9 moziuns per parlamentaria u parlamentari en ils dus cussegls (grafica a dretga). La differenza tranter ils dus cussegls è pli gronda areguard las dumondas e las interpellaziuns. En il Cussegl naziunal èn vegnidas inoltradas en media 17 interpellaziuns per parlamentaria u parlamentari, en il Cussegl dals chantuns var 7 per commembra u commember (grafica a dretga). Mo en il Cussegl naziunal datti in'ura da dumondas.

Savevas Vus che ...

Il parlament tracta d'ina vart las fatschentas ch'el ha survegnì per l'examinaziun dal Cussegl federal ([fatschenta dal Cussegl federal](#)), dals chantuns ([iniziativas dal chantun](#)) e dal pievel ([iniziativas dal pievel](#)). Da l'autra vart tracta el er las [intervenziuns parlamentaras](#) e las [iniziativas parlamentaras](#), a maun da las qualas las parlamentarias ed ils parlamentaris, las cumissiuns u las fracziuns parlamentaras pon sezs dar in impuls u dumandar infurmaziuns.

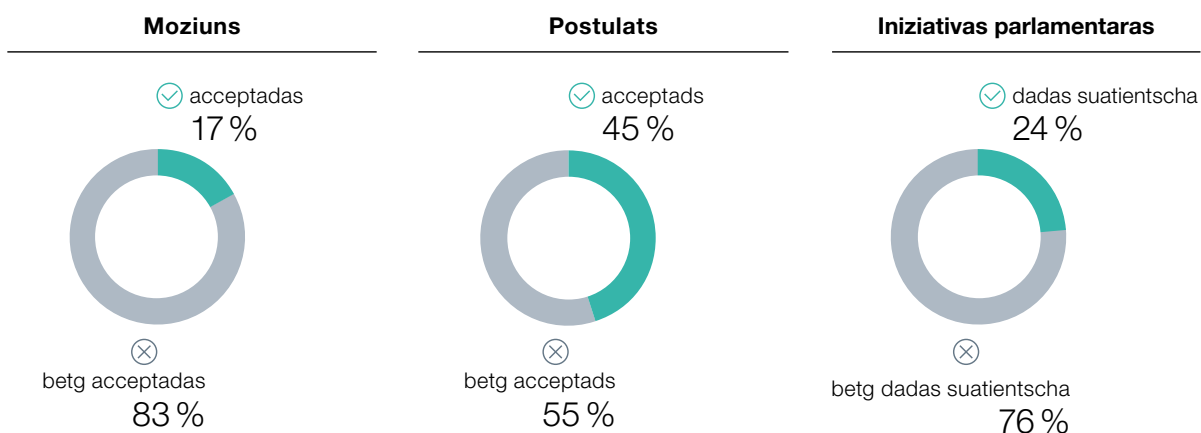
Tranter las intervenziuns parlamentaras datti d'ina vart quellas che han la finamira d'obtegnair infurmaziuns: las [interpellaziuns](#), las [dumondas](#) e las dumondas che vegnan tschentadas durant l'[ura da dumondas](#) en il Cussegl naziunal. Da l'autra vart datti las intervenziuns che han la finamira da prender mesiras. Quellas incumbenschan pia il Cussegl federal d'elavurar in rapport ([postulats](#)) u d'elavurar in sboz d'in decret respectivamain da prender ina mesira ([moziuns](#)).

En il cas d'ina [iniziativa parlamentara](#) elavura il parlament sez in sboz d'in decret.

Quota da success da las intervenziuns parlamentaras e da las iniziativas parlamentaras

Cun inoltrar ina intervenziun parlamentara u ina iniziativa parlamentara na vegn anc betg surdada ina incumbensa. Per quest intent sto il parlament acceptar l'intervenziun resp. dar suatientscha a l'incumbensa.

Quantas intervenziuns ed iniziativas han gi success?

Exempel da lectura: Il parlament ha acceptà 17 % da las moziuns e 45 % dals postulats, ch'el ha terminà da tractar durant la 51ava perioda da legislatura. Ed el ha dà suatientscha a 24 % da las iniziativas parlamentaras.

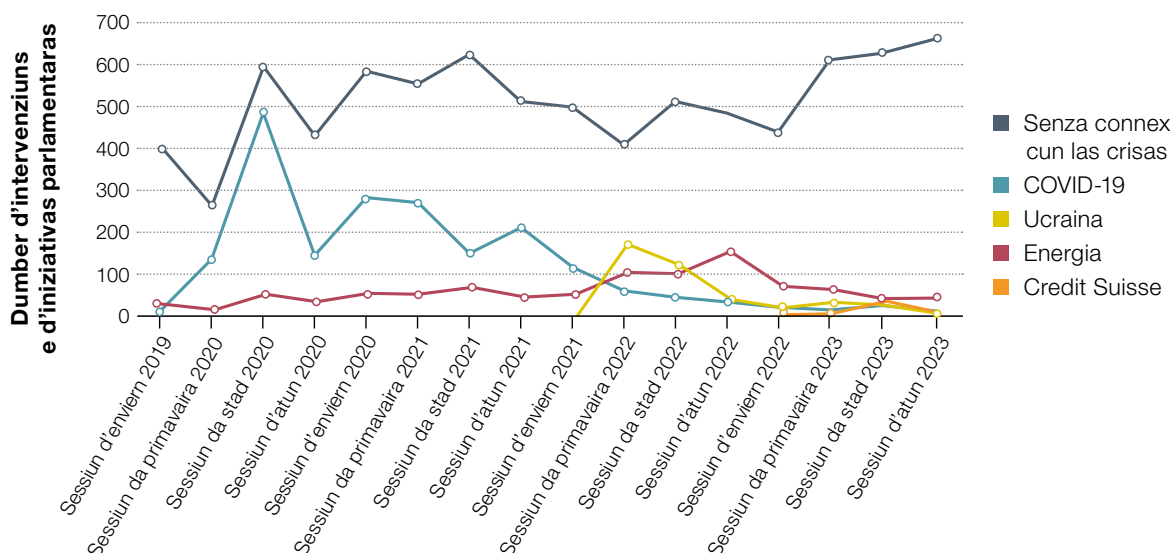
Savevas Vus che...

I dat pliras raschuns, per las qualas ina intervenziun na vegn betg acceptada u per las qualas ina iniziativa parlamentara na vegn betg dada suatientscha:

- Il parlament na sustegna betg la dumonda.
- L'autura u l'autur ha retratg l'intervenziun u l'iniziativa.
- L'autura u l'autur ha bandunà il parlament e nagina deputada u nagin deputà ha surpiglià sia intervenziun u sia iniziativa.
- L'intervenziun è vegnida messa ad acta, perquai ch'il parlament n'ha betg terminà sia examinaziun entaifer il termin da dus onns suenter ch'ella è vegnida inoltrada.

Intervenziuns parlamentaras davart temas da crisis

La 51avla legislatura è stada caracterisada da 4 crisis: COVID-19, la guerra en l'Ucraina, l'energia e la Credit Suisse. Co sa mussa quai en il temas da las intervenziuns parlamentaras?

Exempel da lectura: Durant la sessiuin da stad 2020, intgins mais suenter l'erupziun da la pandemia da COVID-19, èn vegnidas inoltradas var 500 intervenziuns ed iniziatives parlamentaras en connex cun la pandemia. Durant la sessiuin da primavaira 2022 mo pli 54. Persuenter èn vegnidas inoltradas en la medema sessiuin 173 intervenziuns ed iniziatives parlamentaras en connex cun la guerra en l'Ucraina. Tuttina, en tut las sessiuns n'ha la maioritad da las intervenziuns inoltradas gi nagin connex cun crisis.

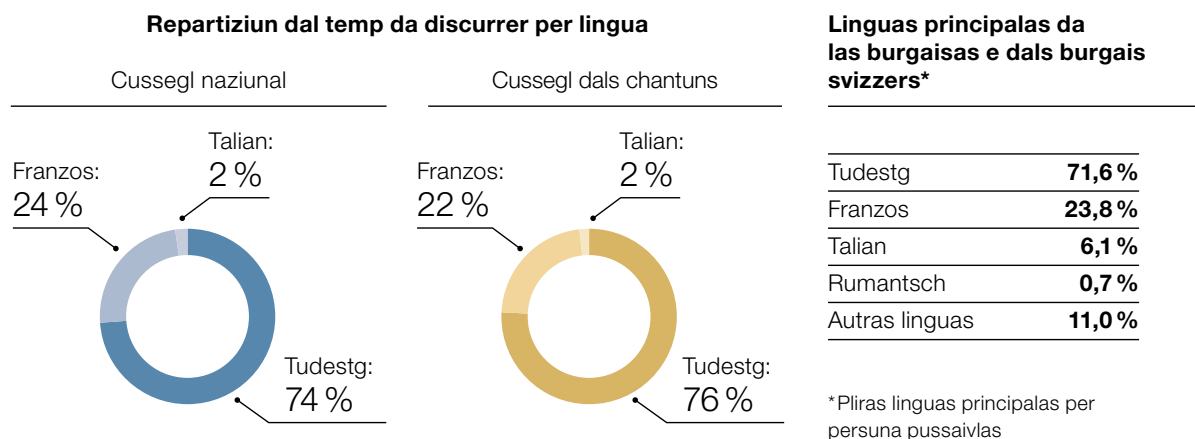

Metodica: Las intervenziuns ch'èn vegnidas inoltradas a chaschun da [sessiuns spezialas](#) e da [sessiuns extraordinarias](#) èn vegnidas quintadas ensemen en la grafica sura cun las intervenziuns inoltradas durant la sessiuin sequenta.

Durada da las debattas

Quant ditg han las debattas durà en il parlament?

Per sessiun ordinaria han las parlamentarias ed ils parlamentaris debattà en media durant 113 uras – 67 uras en il Cussegl naziunal, 45 uras en il Cussegl dals chantuns ed 1 ura en l'Assamblea federala. Tut en tut correspunda quai ad ina durada da var 75 films da mintgamai in'ura e mesa.

Exempel da lectura: Las graficas mussan la repartiziun dal temp da discurren en omaduas chombras tenor lingua. A dretga vesan ins ina cumparegliaziun da las linguas che las burgaisas svizras ed ils burgais svizzers han inditgà l'onn 2019 sco lingua principal (pliras linguas principalas per persuna pussaivlas).

Metodica: Tar las graficas n'èn betg vegnids resguardads ils plects da las commembras e dals commembers dal Cussegl federal, dal chancelier federal, da las rapportadras e dals rapportaders da las cumissiuns sco er dals commembers dal presidi dal parlament, perquai che quests plects na capitain betg en la rolla sco commember individual dal parlament.

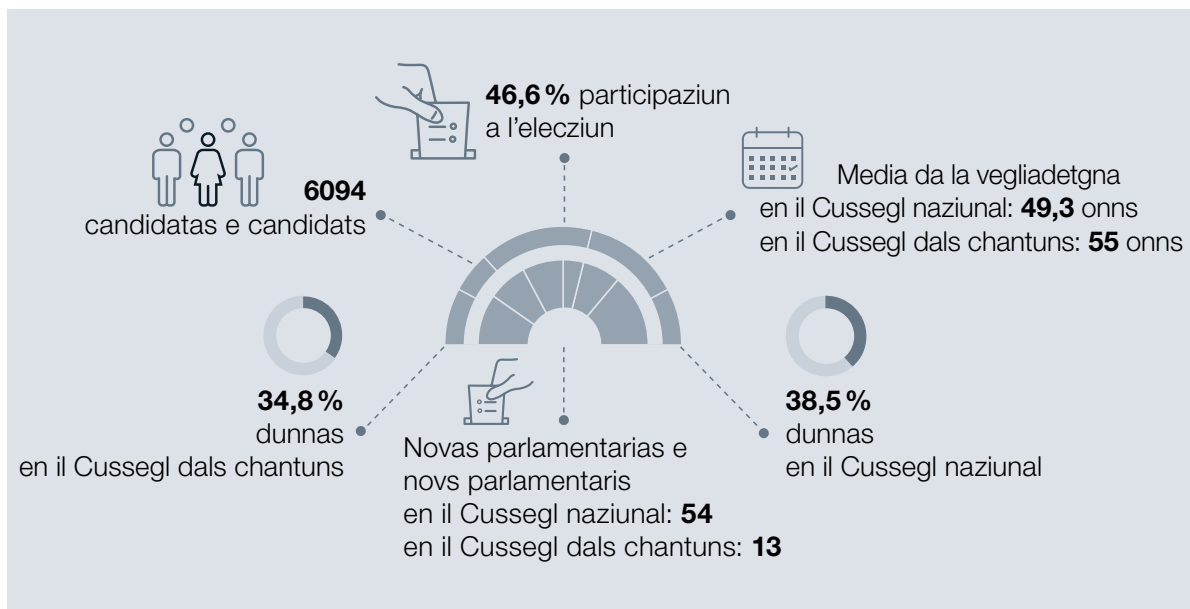
Savevas Vus che...
Mintga commembra u mintga commember dal parlament ha il dretg da s'exprimer en sia atgna lingua materna, pre-mess che tala saja ina da las linguas naziunalas. Las debattas vegnan interpretadas simultanain mo en il Cussegl naziunal, ma betg en il Cussegl dals chanuns.

Per evitar che las debattas durian memia ditg, èn il temp da discurren sco er il dretg da prender il pled limitads. Tgi che ha il dretg da prender il pled, e quant ditg ch'ella u el dastga discurren, dependa da la [categoria](#), da la quala la fatschenta vegn tractada. Mo en connex cun il tractament d'iniziativas dal pievel han tut las parlamentarias ed ils parlamentaris il dretg da prender il pled. Tar autras fatschentas dastgan mo las rapportadras ed il [rapportaders da la cumissiun](#), las pledadras ed ils pledaders da la fracziun e las petentas ed ils petents prender il pled durant in tschert temp.

En il Cussegl dals chantuns n'èn limitads ni il dretg da prender il pled ni il temp da discurren.

Il nov parlament (la 52avla perioda da legislatura, 2023–2027)

La 52avla perioda da legislatura en in'egliada

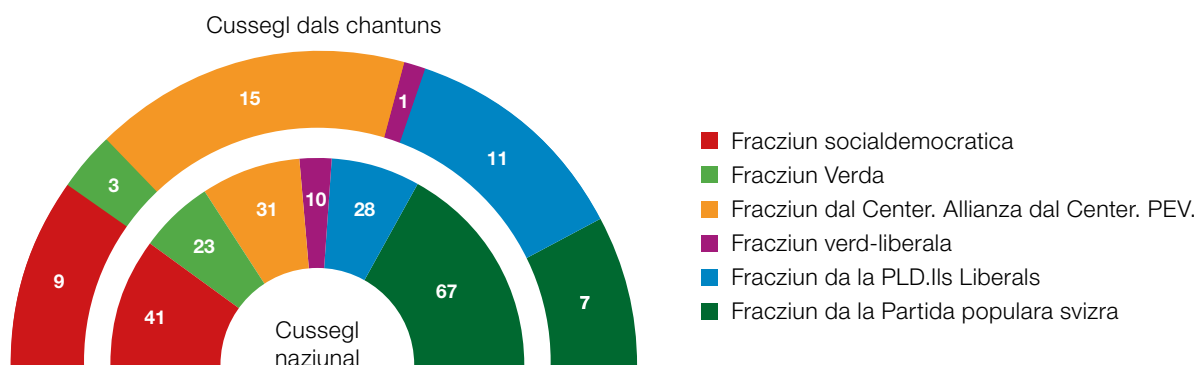
Savevas Vus che...

Las elecziuns federalas han lieu mintga quatter onns il mais d'october. Set emnas suenter las elecziuns entra il nov parlament en funcziun. Il december 2023 ha il Cussegl naziunal cumenzà sia 52avla perioda da legislatura. Fin l'onn 1931 vegnivan ils cussegliers naziunals elegids per 3 onns.

L'elecziun da las cusseglieras e dals cussegliers dals chantuns è suttamessa al dretg chantunal. Il [Cussegl dals chantuns](#) na vegn pia betg renovà dal tuttafatg e n'enconuscha nagina legislatura. Las cusseglieras ed ils cussegliers dals chantuns vegnan dentant elegids il medem mument sco las cusseglieras naziunales ed ils cussegliers naziunals, cun l'excepziun dal chantun Appenzell Dadens ch'elegia sia cussegliera dals chantuns u ses cusseglier dals chantuns al cumin (Landsgemeinde) il mais d'avrigl che preceda las elecziuns federalas.

Grondezza da las fracziuns parlamentaras

Co sa repartan las parlamentarias ed ils parlamentaris sin las sis fracziuns?

Exempel da lectura: Sin il mez rudè exterior pon ins leger il dumber da parlamentarias e parlamentaris per fracziun en il Cussegl dals chantuns e sin il mez rudè interior il dumber da parlamentarias e parlamentaris per fracziun en il Cussegl naziunal. La grafica na correspunda betg exactamain al plan dals sezs en las salas dals cussegls.

Savevas Vus che...

Ina [fracziun parlamentara](#) reunescha las parlamentarias ed ils parlamentaris da la medema partida u da partidas che han opiniuns politicas sumegliantas. Da la fracziun da la Partida populara svizra fa per exempel part er in commember da la Lega. Ina fracziun sto sa cumponer d'almain tschintg commembras e commembers da la medema chombra.

Las parlamentarias ed ils parlamentaris d'ina fracziun parlamentara s'inscuntran avant mintga sessiun per tractar las fatschentas parlamentaras e per definir ina posiziun communabla. Las parlamentarias ed ils parlamentaris n'èn però betg obligads da votar tenor l'opiniun da lur fracziun. Er las fracziuns parlamentaras pon inoltrar iniziativas ed intervenziuns parlamentaras.

Il dumber da commembras e commembers da las fracziuns parlamentaras influenzescha er la cumposiziun da las cumissiuns. Ina parlamentaria u in parlamentari che na fa betg part d'ina fracziun parlamentara na po betg esser commembra u commember d'ina cumissiun. Igl è essenzial d'avair access a las cumissiuns, perquai ch'ina part impurtanta da la lavur parlamentara ha lieu en las sesidas da cumissiun.

Vegliadetgna da las parlamentarias e dals parlamentaris

Tge vegliadetgna han las parlamentarias ed ils parlamentaris tenor lur fracziun?

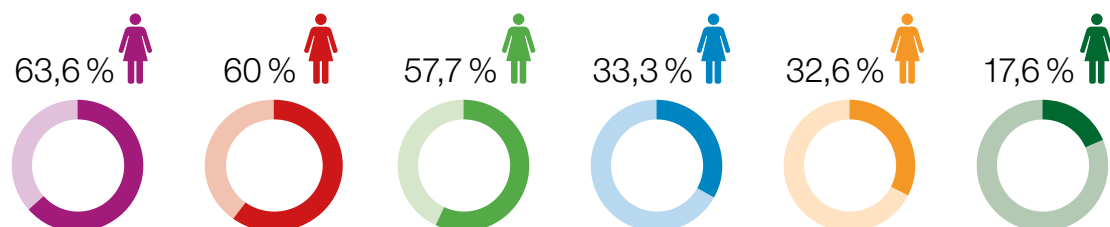
Gruppa da vegliadetgna	Populaziun da la Svizra (en milliuns)	Parlament	Fracziuns parlamentaras					
0 fin 9	0,9	0	0	0	0	0	0	0
10 fin 19	0,9	0	0	0	0	0	0	0
20 fin 29	1,0	3	1	0	0	0	1	1
30 fin 39	1,3	37	16	6	3	1	3	8
40 fin 49	1,2	76	13	12	7	5	12	27
50 fin 59	1,3	73	10	5	17	5	14	22
60 fin 69	1,0	56	10	3	19	0	9	15
70 fin 79	0,8	1	0	0	0	0	0	1
80 fin 89	0,4	0	0	0	0	0	0	0
Dapli che 90	0,1	0	0	0	0	0	0	0

Exempel da lectura: En Svizra èn var 1 milliun personas tranter 20 e 29 onns (segunda colonna). Cun mo 3 parlamentarias e parlamentaris (terza colonna) è questa gruppa da vegliadetgna proporziunalmain sutrepreschentada en il parlament. Dentant datti differenzas considerablas tranter las fracziuns parlamentaras. Quai mussan las colonnas 4–9.

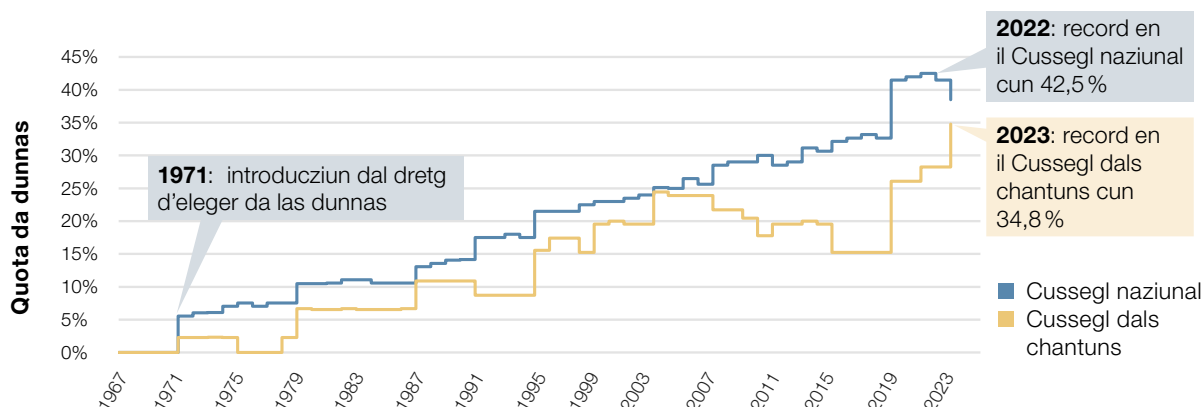
Schlattaina da las parlamentarias e dals parlamentaris

Quant gronda è la quota da dunnas en las sis fracziuns parlamentaras?

Exempel da lectura: Ils rudels mussan che la quota da dunnas è – tut tenor la fracziun parlamentara – tranter in sisavel (fracziun da la Partida populara svizra) e dapli che la mesadad (fracziun verd-liberala, fracziun socialdemocratica e fracziun Verda).

Co è la quota da dunnas sa sviluppada en il decurs dal temp?

Exempel da lectura: Dapi l'introducziun dal dretg d'eleger e da votar da las dunnas sin plaun federal l'onn 1971, è la quota da dunnas elegidas en il parlament s'augmentada pli u main cuntinuadamain ed ha cuntanschì l'onn 2022 in record da 43 % en il Cussegl naziunal. En il Cussegl dals chantuns è il record vegnì cuntanschì suenter las elecziuns federalas l'onn 2023 cun 37 %. Las fluctuaziuns han in pli grond effect en il Cussegl dals chantuns, quai pervia dal dumber pli pitschen da commembras e commembers. Ina dunna dapli u pli pauc represchenta $\pm 2,17$ % en il Cussegl dals chantuns, e mo $\pm 0,5$ % en il Cussegl naziunal.

Savevas Vus che...

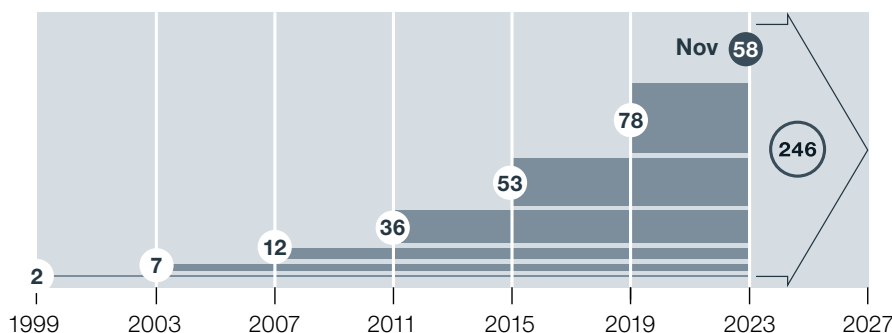
La cumposiziun dal parlament po variar en il decurs da la [perioda da legislatura](#). Sch'ina parlamentaria u in parlamentari demissiunescha avant la fin da ses mandat, vegn ella u el remplazzà d'ina successura u d'in successur da la gli-sta, sin la quala ella u el è vegnì elegì en il Cussegl naziunal ([sistem da proporz](#)). Quai è capità 18 giadas durant l'ultima perioda da legislatura. Ina dunna po pia er vegnir remplazzada d'in um e viceversa. La forza politica da las fracziuns parlamentaras resta dentant identica.

En il Cussegl dals chantuns, nua che la plipart dals chantuns elegia tenor il [sistem da maiorz](#)¹, ha percenter lieu ina nova elecziun, sch'ina parlamentaria u in parlamentari demissiunescha. I po pia esser ch'ina fracziun parlamentara gudogna u perda sezs en il decurs da la perioda da legislatura. Durant l'ultima perioda da legislatura han 4 commembras e commembers dal Cussegl dals chantuns demissiunà.

¹ Cun l'excepziun dals chantuns Giura e Neuchâtel.

Durada d'uffizi

Quant ditg èn las parlamentarias ed ils parlamentaris gia en uffizi?

Exempel da lectura: Da las 246 parlamentarias e parlamentaris elegids a chaschun da las elecziuns federalas da l'onn 2023, èn 58 entrads da nov en il parlament, 78 èn vegnids elegids al cumenzament da la perioda da legislatura precedentia u durant tala (2019–2023), 53 al cumenzament da la penultima perioda da legislatura u durant tala (2015–2019) e.u.v.

Metodica: Tar las parlamentarias ed ils parlamentaris che han midà dal Cussegl naziunal en il Cussegl dals chantuns, quinta la durada d'uffizi a partir da l'entrada en il Cussegl naziunal (e viceversa). Tar las parlamentarias ed ils parlamentaris ch'eran sortids tranteren dal parlament, quinta la durada dapi la reentrada.

Savevas Vus che...

Il dretg federal svizzer na fixescha nagina limita da durada da funcziun per las commembras ed ils commembers dal Cussegl naziunal. Intginas partidas chantunalas han però limità la durada d'uffizi da lur commembras e commembers dal Cussegl naziunal en lur reglaments.

Per il Cussegl dals chantuns valan las leschas chantunalas. Mo il chantun Giura limitescha la durada d'uffizi da sias cusseglieras e ses cussegliers dals chantunsa maximalmain 3 legislaturas pia maximalmain 12 onns.